

Añaskitu

Kimsa chunka suqtayuy • N° 36 • noviembre 2003

Vitaliano León Olivera
Challwamayú - Vacas

Wawa Fernando Fernández, Todosantos
raymimanta, Taracollo Yachay-Wesipi siq'ispa
ruwasqankuta riqsichimuwachkanchiq

Maria Isabel Kale kalani (Ayopaya)

Vitaliano León Olivera
Challwamayú - Vacas

“Pukllayniykumanta, yachayniykumanta,
aylluykumantawan parlarikuna”

Wawakuna Apachimuwanchiq...

Nuqapis kay cartapi,
pachi
nimuehkaykichiq
qillqasqaychiqmanta.

Kay cartita uk chhikatawan
allinyachisunchiq

Kay kugar Calientespi
(Provincia Ayopaya,
Quchapampa)
Kay chiqapi papa luk'ita
puquchiyku, octubre killapiqa
tarpuyku, qhipan killakunapitaq
jallmayku, chaymanta
puquptintaq alloyku.
Chaymantaga llamapi apamuyku.
Nuqaga sabado p'unchaypi papa
allayta yanapani,
Junio killapiqa ch'uñuta
ruwayku, yakuman ch'uñuta
churayku, chaymanta iskay
semanamanta yuraqsituta
urkhuyku, chaymata
ch'akichiyku, chaymanta
wasiman apakapuyku.

Kay kugar Calientespi (Provincia Ayopaya, CARR)
Kay kugar chiqapiqa papa luk'ita
puquchiyku, octubre killapiqa tarpuyku
qhipan killakunapitaq jallmayku chaymanta
puquptintaq alloyku chaymantaga llamapi
apamuyku papa luk'ita nuqaga sabado
diespi yanapani papa allayta chaymanta Junio
killapiqa ch'uñuta ruwayku yakuman churayku
ch'uñuta ch'uñuta ruwayku chaymanta
yakuman churayku Junio kampa chaymanta
ata aslay simanamanta urkhuyku
yuraqsituta ch'akichiyku
chaymanta wasiman apakapuyku

**SUTiy JOSE LUIS
LEUNA
BIA CURSO
CON 8 AÑOS
AÑO 2013**

phuyllasani autuella

Wawakunap pukllaykunan

Qaninpa Qullpa Qucha comunidadpi puriyqachaspa, wawakunata pukllaqta rikurqani, imata pukllarichkanku nispa qayllaykurqani. Kunan willarisqaykichiq.

Manka, Mankitas

Ñawpaqta q'ala wawakuna chukurikuna tiyan "Pi rantikunqataq", nina tiyan. Iskay kananku tiyan rantikuqkuna, aswan machus kananku kachkan, chaypaq aqllanakunchiq, jinallataq un vendedor kanan tiyan.

Qhipanta, chukunchiq, mankitas jina, chanta chay rantidor rantiq mankitasta jamun. Chanta tapurin:

- "Machka kay mankitayki valen" nispa,
- Kimsa chunka. Chanta
- Ima mankitataqri, nispa, tapurinan tiyan
- Lawa mankita, ch'uñu mankita, macarrón mankita, qhuchi mankita ninchiq.
- Laqrasqa sina, nispa rantikuq qhawarillantaq
- Machka yaykun, nispa rantidor tapurillantaq.
- Ranqhadorqa kutichin
- Cuartilla yaykun

Chanta pagakapun rumisituspi, pagaspaqa chay rantidor aysaspa apakapuwanchiq chaypi wayk'unapaq. Ukkuna llasta mankitas kanku, mana uqhariytapis atinkuchu

Tawasara, tawasara...

Ñawpaqtaqa iskay wawakuna, willanakamunchiq, naranja qan kanki, nuqa plátano nispa. Chanta wawakuna uk filapi takispa jamunku. Ukta qhipachiyku, chanta tapuriyku "ima frutataq kanki" nispa tapurinchiq. Naranja ninchiq chayqa, chay naranjaq wasanman yaykunchiq. Achhaymantaq formakamunchiq. Chaymanta iskay frutasmanta estiranakunchiq, uk marquitata chawpiman churanchiq chay marquita pasanachikunchiq achhaypi mayqillanpis atipanchik.

"Chay marquitapaqqa K'aspisitusta, ichhusta, rumista, k'urpitasta, churarimuyku"

Jatun napaykuy kachun kay wawakunapaq Qullpa Qucha Yachay Wasimanta:
Limbert Rosas
Ronald vicente
Franklin Torrico Villarroel

Fredy Saravia
Wilder Chura
Sergio Guaman Silvestre
Matilde Rosas
Zulma Mamani
Noemy Gonzales

Néida Laime
Jeanete Laime
Corina Chura
Elizabeth Villarroel
Lizeth Chura

3
kimsa

"Todos Santos wallunk'amanta"

Todos Santos raymiqa, tukuy chhiqapi ruwarinchiq. Wawakuna, kunan kutipiqa willariwachkanchiq imaynata, ruwarinku, imata wakichikunan tiyan sumaq raynicharinapaq. Paykuna qillqarispa kasqanku Taracollo Yachay Wasipi, Núcleo Punakachi, Morochata Distritomanta.

"Urpusta, almaspaq ruwariyku"

Félix Ricaldes R.
Primer Curso

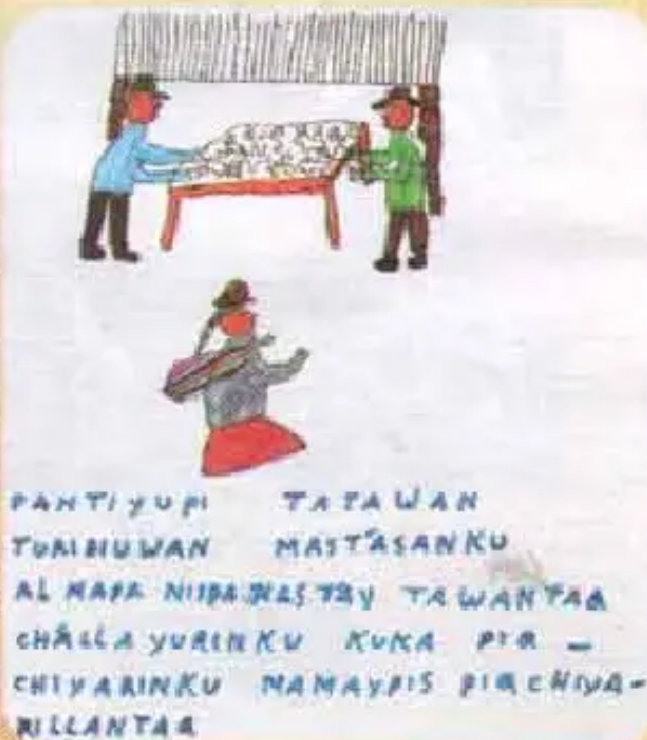
*talay tanta tudurantuspag ruwarichkan
mamay nanorniy ima urpusta
misa conluta irkakeasta, pirqitusta chay
kunasta ruwanke wane paqitay churan-
ku*

Roberta Ricaldes R.
Cuarto curso, Taracollo

"Mamayqa, t'antata hornoman apachkan"

"Mast'akuta almasta suyanapaq wakichiyku"

Agustín Mamani
Cuarto curso, Taracollo

*PANTIYUP TATAWAN
TUMINUWAN MASTASANKU
AL MAPA NIIPANASTAY TAWANTAA
CHALLA YURENKU KUKA PIA -
CHIVARINKU MAMAYPIS PIRCHIVIA-
RILLANTAA*

*PANTIYUP PIRCHANKU SUYAKUNA
MILATA PIRCHANKU UAKUNTAS
URPUSTA PIRCHANKU PANTIYUP
MASTANANKUPAS
FERNANDO*

Fernando Fernandez-
cuarto curso, Taracollo

manta ay palomitay, wan por vos viditay..."

¿Ñawpa tiempo, imayná wallunk'a karqa?

Kay wawakunaqa, wallunk'amanta watukuq
churakusqanku. Tata Prudenciota waqyachisqanku
yachanankupaq imaynataq ñawpa tiempo pi kay
wallunk'as karqa.

Tata Prudencioq Willariynin

Tata Prudencioqa nin, mana unay
wallunk'a karqachu nin patronesllaman
sirvina karqa nin. Patrones chinkaptin,
wallunk'apis rikhurin nin. Chaymantaña
runtuta canastapis churanku nin
unayqa mana urpuschu kaq nin chillwi
uñasllata churaq kanku nin, apayta
mana atisqankuchu nin ari.
Chaymantaña urpustapis churanku,
nispa tata Prudencio willariwayku.

Roverta wasllunkachkan
takiripa tucapis
ganapachkani takista

Kalamina wasi
ay palomitay
espiyupagchari
pur rus neditay
tatayug mamayug
ay palomitay
espetupagchari
pur rus neditay

Kay llank'ayqa,
wawakunap
Taracollomanta, profesor
Felix Policario tanqaynin
kasqa, astawan
Comunidad yachayninta
kallpachanapaq. Paytapis,
chanta q'ala wawakunata
pachi niyku. ñawpaqman
rillaychiqpuni.

Ayllunchiqpiqa Kamachiqkunapis tiyapullawanchiktaq

Dirigente kalakakani
aylluta opaykacham.
Sapa killa tukukiyta sor
ruwarichim riqsawnta,
daqwarinapaq, yaku
manta, tarpuykunama
nta, kusihamanta, tuku
guimamanta parlarinku.
Dirigentqa tukuyaylluta
ghawarin, chantapis
rim kunu kullakun
maria Zborvl

junta istulari
kay yachay wasipi
(Juana Azurduy de
Padilla) iskularniyu
don Bernaldino Anka
y don Romulo Huisa,
paykunaga ghawaris
konku tukuy ruway.
Kunata kay yachay wasi
pi, ghawarispa konku
llakaykunamanta,
tarpuykunamanta,
qarpaykunamanta,

Kusihamanta, de
nu iskalaranta, chan
tapis ruwaykuta ghawari
wayku imaynatachus
yachakuchayku walqis
chus, mana walqisachus
yachakuchayku.
maria Zborvl

May k'achata ayllunmanta willariwanchik. Kunan riqsiykuña may sumaq qutuchasqa Ayllun kasqanmanta, ima puquykunata puquchinku ima; achka yachayniyuqpuni wawakuna kasqanchiq. Chayta mana qunqanachu, wawa kaspayachaykunayku respetasqa kanan tiyan may chiqapipis kachun.

Pukllarikuna...

Imas imas kanman...

Kutichiykunaqa kay siq'iykunapi kachkanku. Tariqtiyki kama sapa imasmarita, kutichiyninwan tinkuchinkiman.

uk runito yuraq
levitalla
libre thasalitu
kanman

Leidi Acero

cuchara

rumi

Uk caballito
ch'usaq
yaykunman
uk caballito
carguitayuk
lluqsinman

Beimar Fernandez

cigarrillo

Uk wank'i runito charango
tocaspa rinman
qhipantataq warmis
tususpa rinkuman

Uk runito siminmanta
jisp'amuchkanman

Desiderio Villarroel

Uk runito takaspa,
takaspa richkanman

Janel Calderon

uk autupi, uk ch'ila runito
mana paqaspalla ririnman

Leidi Acero

pileta

piki

k'anka -
gallo

Totora Qucha, Yachay Wasimantapis imasmarikunata apachimullankutaq. Wawakunata Segundo ñiqimanta, pachi nispa uk jatun napaykuy chayachimuyku, tukuy Núcleo Quwari Distrito Educativo Tiraque nisqapi.

imas kanman Tota 5aqsasqa
phunchay Yargasqa

Danitza Montaño

Quillqasqankullataq:

Ercilia Piérola Rojas
Maribel Rojas Gonzales
Celina Orellana Rojas
Ersilia Mamani Rojas

Prof. Jhonny Manzano
tanqayninwan

